

*Malina Kaszuba***Rola i zadania współpracy cywilno-wojskowej (CIMIC) podczas operacji stabilizacyjnej w Iraku**

Zakończenie zimnej wojny było nowym początkiem w stosunkach międzynarodowych, zrodziła się nowa przyszłość światowego bezpieczeństwa. Zmianie uległ charakter zagrożeń, groźba wojny totalnej, jako głównego zagrożenia dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, została zastąpiona przez terroryzm, konflikty regionalne na tle religijnym, etnicznym, narodowowyzwoleńczym.

Ze względu na znaczną liczbę wspomnianych konfliktów oraz ich odmienny charakter zmieniły się również operacje pokojowe, które stały się przedsięwzięciami kompleksowymi, łączącymi zagadnienia dyplomacji, ekonomii, odbudowy struktur państwowych oraz niesienia pomocy humanitarnej. „Epoka przełomu odkrywa przed nami także nowe możliwości w wymiarze nie tylko politycznym i ekonomicznym, ale przede wszystkim kulturowym”¹.

Wobec powyższego, wzrosło zaangażowanie ONZ i innych międzynarodowych organizacji regionalnych w rozwiązywanie konfliktów i wojen lokalnych, a użycie sił zbrojnych stało się często koniecznym i jedynym warunkiem dla wygaszania emocji i rozwiązywania powstałych problemów.

W misjach pokojowych coraz częściej uczestniczy szereg organizacji międzynarodowych i instytucji cywilnych, tak rządowych jak i pozarządowych, których przedstawiciele – w większości ochotnicy – tworzą tzw. korpus białych hełmów. Prowadzenie operacji pokojowych przy tak licznej grupie nie zawsze współdziałających, a raczej „niekooperujących” organizacji powoduje określone problemy z koordynacją wspólnych wysiłków².

Doświadczenia zebrane podczas operacji w Somalii czy Kosowie ukazały, jak ważną rolę dla powodzenia całej operacji spełnia efektywna współpraca między siłami wojskowymi a stroną cywilną. Współpraca cywilno-wojskowa – CIMIC (ang. Civil Military Cooperation) stała się istotnym elementem wspierającym działania dowódcy na współczesnym teatrze działań. CIMIC jest niezwykle istotna w prowadzonych

---

¹ Z. Kwiasowski, *Edukacja dla bezpieczeństwa wobec wyzwań cywilizacji przełomu*, [w:] *Czynić świat bardziej bezpiecznym*, t. II, red. A. Cudowska, J. Kunikowski, Siedlce 2007, s. 23.

² A. Józwiak, Cz. Marcinkowski, *Wybrane problemy współczesnych operacji pokojowych*, Warszawa 2002, s. 82.

postkonfliktowych operacjach pokojowych. Po pierwsze, bez zapewnienia bezpiecznego środowiska działania, co gwarantują siły zbrojne, wprowadzenie cywilnych aspektów porozumienia mogłoby być trudne, jeśli nie niemożliwe do wykonania. Po drugie, umiejętności, wiedza i środki wojskowe mogą odegrać ważną rolę we wspomaganiu stron konfliktu w odbudowie infrastruktury komunalno-przemysłowej, demokratycznych instytucji społecznych i pomagać organizacjom międzynarodowym w implementacji danego porozumienia. Po trzecie, CIMIC daje ogromne możliwości udzielania pomocy humanitarnej ludności z rejonu postkonfliktowego³.

Widząc, jak duże znaczenie przypisuje się współpracy cywilno-wojskowej we współczesnych operacjach pokojowych, należy odpowiedzieć na pytanie, czym jest CIMIC. W dostępnej literaturze przedmiotu autorka znalazła co najmniej kilka definicji tego pojęcia, które przedstawiają nie tylko jego znaczenie, ale również pokazują, że CIMIC jest ważną dziedziną współczesnego rzemiosła wojskowego.

Na konferencji naukowej, która miała miejsce w Departamencie Społeczno-Wychowawczym MON w dniu 23 marca 1999 r. sformułowano następującą definicję współpracy cywilno-wojskowej:

treścią CIMIC są wszystkie relacje pomiędzy władzami wojskowymi wojsk NATO i władzami narodowymi, w zakresie cywilnym i wojskowym, podejmowane w czasie pokoju, kryzysu i wojny, które dotyczą wzajemnych stosunków między wojskami sojuszniczymi a rządami państw i ludnością cywilną w obszarach, gdzie wojska sojusznicze działają⁴.

Według poglądów zachodnich, wyrażonych w dokumencie AJP 3-57 „CIMIC w Operacjach Połączonych Sił”, CIMIC obejmuje działania, wśród których na pierwszym planie wymienia się:

- doradztwo;
- pomoc w zapewnieniu opieki społecznej, wspieranie programów żywnościowych i zdrowotnych;
- pomoc w utrzymaniu porządku;
- szkolenie administracji publicznej w celu nawiązania i utrzymania związków pomiędzy dowodzonymi siłami a środowiskiem cywilnym (instytucje rządowe, pozarządowe oraz ludność cywilna)⁵.

W *Doktrynie Działania Sił Połączonych Sojuszu AJP-01B* w rozdziale dotyczącym współpracy cywilno-wojskowej CIMIC zdefiniowano jako: „koordynację i współpracę pomiędzy dowódcą sił NATO a ludnością cywilną, władzami państwowymi i lokalnymi oraz organizacjami międzynarodowymi, krajowymi i pozarządowymi, która stanowi wsparcie operacji wojskowej”⁶.

---

³ Cz. Marcinkowski, H. Królikowski, *Nowe problemy operacji pokojowych*, „Myśl Wojskowa” 2005, nr 1, s. 61.

⁴ M. Cieślarczyk, M. Chojnacki, A. Radomski, *Współpraca cywilno-wojskowa CIMIC w Siłach Zbrojnych RP (Civil-Military Cooperation)*, Warszawa 2003, s. 10–11.

⁵ Tamże, s. 11.

⁶ *AJP-01B Doktryna Działania Sił Połączonych Sojuszu*, [w:] *Zbiór dokumentów normatywnych NATO w zakresie CIMIC*, Warszawa 2003, s. 32.

Nieco odmienną definicję CIMIC zamieszczono w *Dyrektywie Naczelnych Dowództw NATO CIMIC BI-86-3 dotyczącej zdolności sojuszu w zakresie CIMIC*, a brzmi ona następująco:

CIMIC jest to koordynacja i współpraca dowódcy sił NATO z ludnością cywilną, władzami międzynarodowymi i lokalnymi oraz organizacjami i agencjami międzynarodowymi, krajowymi i pozarządowymi, prowadzone jako wsparcie realizacji przydzielonego zadania⁷.

Na polskim gruncie, w doktrynie DD/9 określono, że:

współpraca cywilno-wojskowa, zwana dalej CIMIC, jest to zespół przedsięwzięć obejmujący koordynację i współdziałanie pomiędzy dowódcą wojskowym a podmiotami cywilnymi, przez które rozumie się ludność cywilną, władze lokalne oraz organizacje międzynarodowe, rządowe i pozarządowe, działające w obszarach ich kompetencji i odpowiedzialności⁸.

Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego podaje następującą definicję:

współpraca cywilno-wojskowa to koordynacja działań mających na celu wsparcie sił zbrojnych NATO jak i narodowych, a zachodząca między dowódcami wojskowymi i podmiotami cywilnymi, łącznie z ludnością i władzami lokalnymi, a także organizacjami i agencjami międzynarodowymi, krajowymi i pozarządowymi. Stanowi część stosunków cywilno-wojskowych zapewniających jedność wysiłku sojuszniczego i działań narodowych. Jest też wykorzystywana do ułatwienia realizacji wsparcia państwa-gospodarza⁹.

Z analizy przytoczonych definicji jasno wynika, że istotą CIMIC jest tworzenie i utrzymywanie relacji ze środowiskiem cywilnym w rejonie działalności sojuszniczych lub narodowych sił zbrojnych, co w efekcie ma zapewnić powodzenie prowadzonej operacji. Umiejętność utrzymania pozytywnych stosunków ze środowiskiem cywilnym jest dodatkowo akcentowana, ponieważ – jak wskazuje Michał Drost – „fundamentalną zasadą obowiązującą w NATO jest, że niezależnie od sytuacji, dowódcy sojuszniczy ponoszą moralną i prawną odpowiedzialność w stosunku do ludności cywilnej na ich obszarze”¹⁰.

Współpracy cywilno-wojskowej (CIMIC) przypisywane są trzy zasadnicze funkcje:

- utrzymywanie więzi cywilno-wojskowych, które wynikają z konieczności zapewnienia koordynacji działań ułatwiających i wspierających realizację operacji. Więzy te powinny zostać nawiązane, jeżeli jest to możliwe, już na etapie planowania operacji, gdyż zastosowanie takiego podejścia stanowi klucz do sukcesu

⁷ *BI-86-3 Dyrektywa Naczelnych Dowództw NATO dotycząca zdolności Sojuszu w zakresie CIMIC*, [w:] *Zbiór dokumentów normatywnych NATO...*, s. 10.

⁸ *DD/9 Doktryna współpracy cywilno-wojskowej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2004, s. 8.

⁹ *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, Warszawa 2002, s. 159.

¹⁰ M. Drost, *Współpraca cywilno-wojskowa (CIMIC) w NATO*, Warszawa 2000, s. 12.

- przedsięwzięcia. Więzi, o których mowa, stanowią podstawę realizacji wszelkich funkcji współpracy cywilno-wojskowej;
- wspieranie środowiska cywilnego, związane z realizacją szerokiego spektrum przedsięwzięć CIMIC. Pomoc ta opiera się na wykorzystaniu różnorodnych zasobów wojskowych, takich jak: informacje, personel wojskowy, środki materiałowe, wyposażenie, środki łączności, infrastruktura oraz doradztwo specjalistyczne czy szkolenia. Tego rodzaju pomoc jest udzielana wszędzie tam, gdzie istnieje konieczność stworzenia warunków niezbędnych do osiągnięcia celu operacji i/lub w warunkach, gdy odpowiednie władze lub organizacje cywilne nie są w stanie właściwie zrealizować ciążących na nich obowiązków i zadań;
  - wspieranie sił zbrojnych, wynikające z faktu, że dowódcy wojskowi, realizując różnego rodzaju zadania w ramach prowadzonej operacji, mogą być uzależniani w pewnym stopniu od cywilnych źródeł zaopatrzenia i informacji. Poza tym, dowódcy powinni dążyć do maksymalnego, cywilnego wsparcia prowadzonej operacji¹¹.

CIMIC przyczynia się do stworzenia stabilnego środowiska, w obrębie którego realizacja operacji może być łatwiejsza. Znaczenie współpracy cywilno-wojskowej jest nieocenione. Strona wojskowa jest świadoma tego, że zakończenie operacji i powrót sił do miejsc stałej dyslokacji będą zwykle uzależnione od postępów dokonujących się w środowisku cywilnym. Przedsięwzięcia CIMIC w dużym stopniu stanowią o efektywności operacji pokojowych. To one przyczyniają się do scalenia społeczności podzielonej w wyniku konfliktu, dzięki temu, że są płaszczyzną współpracy między siłami zbrojnymi a stroną cywilną. Odgrywają też istotną rolę w procesie implementacji cywilnych aspektów porozumienia pokojowego. Pomoc ze strony sił pokojowych środowisku cywilnemu jest decydująca w procesie przejścia od stanu wojny do stanu trwałego pokoju.

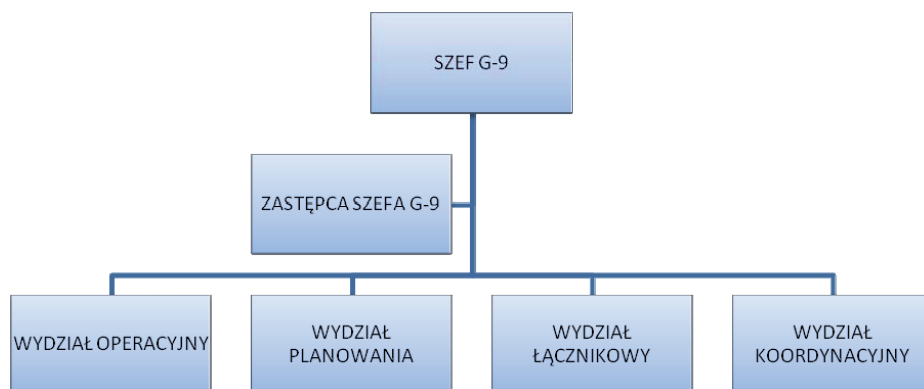
Mając świadomość, jak duże znaczenie dla powodzenia operacji mają przedsięwzięcia CIMIC, zdaniem autorki, jednoznacznie można stwierdzić, że operacja stabilizacji i odbudowy Iraku stała się dużym wyzwaniem dla żołnierzy tworzących polski kontyngent wojskowy, szczególnie dla personelu CIMIC. W dużej mierze od ich pracy i zaangażowania zależało stworzenie w oczach Irakijczyków pozytywnego wizerunku polskiego żołnierza oraz przekonanie ich do pokojowego przesłania, z którym Polski Kontyngent Wojskowy (PKW) udał się do Iraku. „Wiarygodność działania sił stabilizacyjnych z punktu widzenia przeciętnego Irakijczyka będzie postrzegana przez poziom bezpieczeństwa i tempo przywracania normalnego rytmu gospodarki”¹².

Struktura oddziału CIMIC (rys. 1) została wypracowana na bazie doświadczeń oficerów uczestniczących w innych operacjach poza granicami kraju oraz z uwzględnieniem całego wachlarza zadań, które miały wykonywać komórki CIMIC w Iraku.

---

¹¹ L. Zakrzewski, A. Rozbici, *Wybrane zagadnienia współpracy cywilno-wojskowej (CIMIC) – kompendium*, Dowództwo Wojsk Lądowych, Warszawa 2000, s. 10–11; *AJP-09 Doktryna współpracy cywilno-wojskowej NATO*, [w:] *Zbiór dokumentów normatywnych NATO...*, s. 47–48.

¹² A. Jarosz, *Rola i zadania CIMIC w operacji stabilizacyjnej w Iraku*, „Przegląd Wojsk Lądowych” 2003, wyd. specjalne, s. 39.

Ryc. 1. Struktura organizacyjna Oddziału CIMIC Dywizji Międzynarodowej

Źródło: M.T. Saletra, *Wykonywanie zadań przez oddział współpracy cywilno-wojskowej*, „Przegląd Wojsk Lądowych” 2003, nr 12, s. 67

Zakres zadań przejęty przez oddział G-9 od amerykańskich poprzedników (CA – Civil Affairs) był naprawdę znaczący i obejmował następujące obszary:

- edukację (public education),
- służbę zdrowia (public health),
- rozwój gospodarczy (public development),
- prawo (legal),
- bezpieczeństwo publiczne (public safety),
- telekomunikację (public communication),
- roboty publiczne i usługi (public works and utilities),
- służbę weterynaryjną (veterinary),
- transport publiczny (public transport).

Cywilnym partnerem dla oddziału CIMIC było Biuro Tymczasowych Władz Koalicyjnych (CPA – Coalition Provisional Authority), którego głównym zadaniem było wspieranie lokalnych władz irackich. Ważną rolę odgrywał również Zespół Wsparcia Rządu Lokalnego (GST – Governorate Support Team), który wraz z przedstawicielem CIMIC wspierał działania, przez monitorowanie sytuacji i udzielanie pomocy lokalnej społeczności we wszystkich obszarach odpowiedzialności.

Bezpośredniego wsparcia dowódcy Dywizji Międzynarodowej w zakresie CIMIC udzielały Filipiński Batalion CIMIC oraz Polska Kompania Wsparcia CIMIC.

Poszczególne taktyczne zespoły wsparcia (TST – Tactical Support Team) były wspomagane przez ekspertów, aby jeszcze efektywniej działać na rzecz ludności irackiej. Zespoły wsparcia CIMIC, mające mobilny charakter, mogły zapoznać się z sytuacją panującą w ośrodkach oddalonych od centrum władzy.

Zadania dla TST były określane rozkazem dowódcy Dywizji. Każdemu z zespołów wsparcia CIMIC przydzielono obszar funkcjonalny, za który był odpowiedzialny, np. bezpieczeństwo publiczne (policja, więziennictwo, straż pożarna, sądownictwo), paliwo (system dystrybucji paliwa, magazyny paliw, obiekty infrastruktury paliwowej), edukacja (szkoły, przedszkola, uczelnie), elektryczność (obiekty infrastruktury elektrycznej, system dystrybucji energii elektrycznej), infrastruktura (system

infrastruktury budowlanej), woda (system dystrybucji wody pitnej, oczyszczalnie ścieków, ujęcia wody pitnej), system opieki zdrowotnej (szpitale, przychodnie, zaplecze w sprzęt medyczny i lekarstwa, szkolenie personelu medycznego).

Aby zespoły mogły wykonywać postawione przed nimi zadania, niezbędne stało się nawiązanie dobrej współpracy z ludnością lokalną, bez której sukces podjętych działań byłby niemożliwy. Nie było to zadanie łatwe, o czym mogą świadczyć słowa: „Jednak wśród dziesiątków uśmiechniętych twarzy znajdują się także takie, które wykrzywia grymas nienawiści. Czarne oczy uporczywie patrzą w nasze przeciwsłoneczne okulary, a gest ręki pokazuje podcinanie gardła. To także stały element irackiej rzeczywistości”¹³. Mimo istnienia również tego rodzaju zachowań polscy żołnierze tworzący TST dokładali wszelkich starań, aby ich współpraca z Irakijczykami układała się pomyślnie. Dbali przede wszystkim o to, aby nie stwarzać sztucznych barier, oddzielających okupanta od okupowanej ludności. Szczególną uwagę przywiązywano do poszanowania zwyczajów kulturowych i religijnych. Naczelną zasadą towarzyszącą polskim żołnierzom w Iraku było zachowanie neutralności, ponieważ bezstronność była bezwzględnym warunkiem akceptacji przez lokalną społeczność.

Dzięki nawiązaniu pozytywnych relacji i zbudowaniu podstaw zaufania zespoły mogły pozyskiwać informacje z terenu, a na ich podstawie oceniać i analizować sytuację. Wnioski wynikające z tych analiz przedstawiono w codziennych meldunkach przekazywanych do Oddziału CIMIC (G-9) Sztabu Dywizji.

Bardzo ważnym elementem dla funkcjonowania CIMIC były centra współpracy cywilno-wojskowej. W Iraku centrum CIMIC funkcjonowało jako Centrum Koordynacji Pomocy Humanitarnej (HACC – Humanitarian Assistance Coordination Center), które swoim zasięgiem obejmowało cały obszar odpowiedzialności Dywizji. Centrum stanowiło główne miejsce kontaktów z ludnością lokalną, przedstawicielami lokalnych władz i organizacji humanitarnych. Wymiana poglądów i informacji, która miała tam miejsce, pozwalała jeszcze lepiej ocenić potrzeby Irakijczyków zamieszkujących obszar odpowiedzialności Dywizji. Zasadnicze zadania wykonane przez HACC można przedstawić następująco:

- zapewnienie bezpośredniego kontaktu z lokalną społecznością;
- utrzymywanie kontaktu z organizacjami humanitarnymi przebywającymi na obszarze odpowiedzialności Dywizji (zbieranie informacji o zakresie ich działalności);
- współpraca z Biurem Tymczasowych Władz Koalicyjnych (CPA) oraz Zespołem Wsparcia Rządu Lokalnego (GST);
- aktywne promowanie współpracy cywilno-wojskowej wśród lokalnej ludności;
- przyjmowanie skarg i próśb od lokalnej społeczności w stosunku do sił stabilizacyjnych;
- organizowanie i koordynowanie spotkań między przedstawicielami organizacji rządowych i pozarządowych oraz zespołami wsparcia CIMIC;
- opracowanie i realizowanie projektów humanitarnych.

Należy podkreślić, że centrum CIMIC dla lokalnej społeczności często stanowiło pierwsze źródło uzyskania podstawowej pomocy. Według relacji pracujących w nim oficerów, charakter spraw, z którymi zgłaszali się Irakijczycy, był bardzo

---

¹³ *Iracka demokracja*, „Wojska Lądowe” 2003, nr 24, s. 14.

różny: od skarg na opieszałość policji lub całkowity brak reakcji, po prośby o pieniądze, dom czy jedzenie. Polscy żołnierze pracujący w centrum starali się pomagać wszystkim osobom, które się do nich zgłaszały, nie pozostawiając ich samym sobie¹⁴.

Integralną częścią HACC był jego przedstawiciel w Humanitarnym Centrum Operacyjnym w Kuwejcie (HOC – Humanitarian Operation Center). Współpraca z nim pozwalała na przedstawienie pojawiających się w centrum problemów i potrzeb humanitarnych.

Poza pomocą, którą na co dzień otrzymywała iracka ludność od żołnierzy tworzących PKW, zwłaszcza tych, którzy odpowiadali za zagadnienia współpracy cywilno-wojskowej, niezwykle ważna dla stabilizacji sytuacji w Iraku była realizacja projektów CIMIC.

Czterdzieści lat dyktatury Saddama Husajna sprawiło, że znaczna część irackiego społeczeństwa żyje w warunkach ubóstwa. Sposobem na poprawę tego stanu rzeczy była realizacja projektów humanitarnych.

Po zakończeniu działań wojennych w 2003 roku, środki finansowe przejęte od reżimu Amerykanie przeznaczyli na realizację przedsięwzięć na rzecz odbudowy kraju i poprawy sytuacji Irakijczyków. Środki te były wydatkowane m.in. w ramach CERP (Commander's Emergency Response Program). Program ten był realizowany przez Koalicyjne Władze Tymczasowe (CPA), a jego celem była pomoc w odbudowie oraz rekonstrukcji społecznej i materialnej infrastruktury kraju. Środki z powyższego funduszu mogły być wydatkowane w sytuacjach szczególnych bezzwłocznie, dzięki czemu były doskonałym instrumentem w działalności CIMIC.

Zgodnie z przyjętymi zasadami, dowódca Dywizji otrzymał prawo dysponowania kwotą 500 tys. USD, z możliwością realizacji jednorazowych projektów do 100 tys. USD, dowódcy brygad i wojskowi gubernatorzy prowincji otrzymali do dyspozycji kwotę 200 tys. USD i możliwość realizacji jednorazowych projektów do kwoty 50 tys. USD. Projekty przekraczające wartość 50 tys. USD podlegały akceptacji przez dowódcę Dywizji, natomiast powyżej wartości 100 tys. USD przekazywano do akceptacji regionalnemu oddziałowi CPA¹⁵.

Przyjęte uregulowania, dotyczące dysponowania omawianym funduszem, zakładały, że pieniądze mogły być wydatkowane tylko i wyłącznie na projekty służące poprawie bytu ludności irackiej. Ponadto, aby wspierać lokalną przedsiębiorczość i tworzenie nowych miejsc pracy, zobowiązano dysponentów CERP do zakupu usług i towarów na terenie Republiki Iraku.

Określono główne obszary działania, które mogły być finansowane przez ww. fundusz; zaliczono do nich:

- instalacje wodne i infrastrukturę sanitarną;
- produkcję i dystrybucję żywności;
- rolnictwo i nawadnianie;
- produkcję i dystrybucję energii elektrycznej;
- ochronę zdrowia;
- oświatę i wychowanie;

---

¹⁴ W. Majeran, *CIMIC Center*, „Wojska Lądowe” 2003, nr 20, s. 15.

¹⁵ *Humanitarne projekty na rzecz społeczeństwa Iraku*, opr. Dywizja Międzynarodowa, „Przegląd Wojsk Lądowych” 2003, nr 12, s. 73.

- telekomunikację;
- poprawę przestrzegania prawa i działania administracji;
- sprzątanie i wywóz odpadów;
- zakup i naprawę pojazdów użyteczności publicznej;
- naprawę i remonty obiektów kultury i użyteczności publicznej¹⁶.

Utworzenie funduszu CERP miało bardzo duże znaczenie dla poprawy warunków życia w Iraku. Realizowane projekty nie pozostały bez wpływu na kształtowanie lepszej przyszłości tego państwa. Poza tym, pozwoliły zbudować pozytywny wizerunek wojsk koalicyjnych, które po zakończeniu konfliktu, dzięki swojej pracy przyczyniały się bezpośrednio do poprawy sytuacji społecznej, materialnej i ekonomicznej w Iraku. Oczywiście potrzeby niejednokrotnie przewyższały możliwości wojsk sojuszniczych, jednak mimo to był to znaczący wkład w odbudowę Iraku.

Przedstawiona powyżej działalność CIMIC w PKW w Iraku pokazuje, jak duży wachlarz zadań wykonywany był przez struktury CIMIC. Ich działalność była nieoceniona nie tylko ze względu na kształtowanie przyjaznego środowiska dla działań wojsk sojuszniczych, ale przede wszystkim dla irackiej społeczności.

W opinii autorki, współpraca cywilno-wojskowa ma niebagatelne znaczenie zarówno dla strony wojskowej, jak i cywilnej w powojennym środowisku. Ludności cywilnej ułatwia bowiem powrót do przedwojennej normalności, a wojskom umożliwia realizację zadań mandatowych i zakończenie operacji.

The role and tasks of Civil Military Cooperation in the peacekeeping operation in Iraq

Abstract

Nowadays, Civil Military Cooperation (CIMIC) has great influence on the success of the peacekeeping operations. Stabilization and reconstruction of Iraq was a big challenge for the CIMIC personnel. They were people whose work and commitment were to create a positive image of the Polish army and to convince the Iraqis that the soldiers had come to their country with the message of peace.

Polish officers responsible for Civil Military Cooperation pursued a wide range of tasks in many areas, such as education, health service, economic development, law, public safety, telecommunication, road-works and utilities, or veterinary and public transport. The CIMIC centres were very important to the functioning of CIMIC. In Iraq, the CIMIC centre was the Humanitarian Assistance Coordination Centre (HACC). It operated within the area of the Polish division.

HACC was the main place to contact local inhabitants, the representatives of the local government and humanitarian organizations. Numerous humanitarian projects were undertaken to rebuild the country and to improve the Iraqi's situation.

The CIMIC personnel's activity was invaluable not only to create a friendly environment for operations of the allied armies, but also to the Iraqi people.

---

¹⁶ Tamże, s. 74.